

BTL

Advies

Flora- en faunaonderzoek Emmastraat Sint Willebrord Stichting Zorgvoorwonen

**F L O R A - E N
F A U N A O N D E R Z O E K**

S I N T W I L L E B R O R D

S t i c h t i n g Z o r g v o o r w o n e n

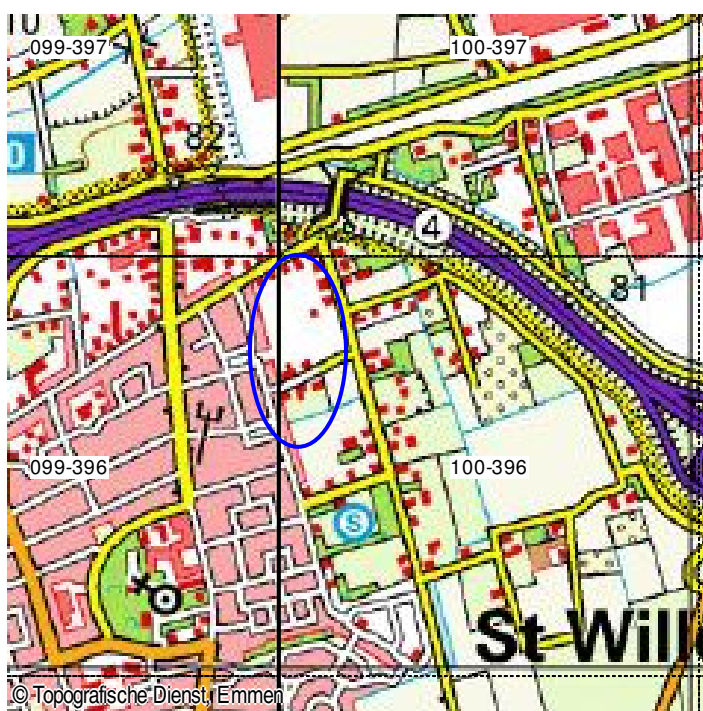
COLOFON

Oisterwijk, 19 november 2008

Opgesteld door	BTL Advies BV. Parklaan 1 5061 JV Oisterwijk Postbus 385 5060 AJ OISTERWIJK t 013 52 99 555 f 013 52 99 550 e advies@btl.nl
Opdrachtgever	Stichting Zorgvoorwonen
Projectnummer	228712
Status	definitief

INHOUD

INHOUD	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en huidige situatie	7
1.3 Toekomstige situatie en periode	8
1.4 Beschermingskader	8
2 WERKWIJZE	11
2.1 Bron- en literatuuronderzoek	11
2.2 Biotooptoets	12
3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	13
3.1 Ecologische structuren	13
3.2 Beschermde soorten	15
3.3 Conflicten met de Flora- en faunawet (schade aan beschermde soorten)	18
4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
LITERATUUR	22

Plangebied met blauwe cirkel aangegeven

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

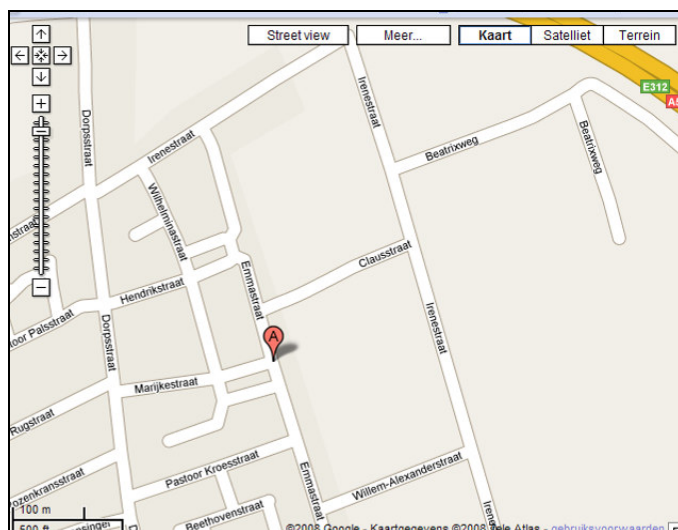
Stichting Zorgvoorwonen is voornemens de locatie Emmastraat/ Irenestraat te Sint Willebrord planologisch te ontwikkelen. Omdat bij de realisatie van deze plannen werkzaamheden uitgevoerd worden waar beschermde flora- en fauna mogelijk hinder of schade van ondervinden, is een flora- en faunaonderzoek noodzakelijk.

Uitgangspunt bij dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij Wet beschermde soorten.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten en andere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de activiteiten schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6, sub C.

1.2 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied is gelegen in de gemeente Rucphen, provincie Noord Brabant en bevindt zich in uurhok 099-396. Het plangebied bevindt zich in de noordoosthoek van het dorp Sint Willebrord tussen de Emmastraat en Irenestraat. In het noorden en oosten wordt het begrensd door een rij huizen met daarachter de Irenestraat, in het westen door de Emmastraat en in het zuiden een rij huizen met daarachter de Willem-Alexanderstraat.

Kaart plangebied met straatnamen

Op de locatie zijn momenteel woonhuizen en twee grote grasvelden aanwezig.

Woonhuizen Emmastraat

Eén van de grasvelden in het plangebied

Meer informatie over de omgeving van het plangebied is te vinden in paragraaf 3.1: ecologische structuren.

1.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN PERIODE

Stichting Zorgvoorwonen is voornemens woningen in het plangebied te realiseren, met een nieuwe ontsluitingsweg parallel aan de Clausstraat. Daarnaast zullen in de nieuwe woonwijk wegen worden aangelegd, waaronder een nieuwe ontsluitingsweg parallel aan de Clausstraat. Bovendien zal nieuwe beplanting worden aangebracht, waaronder een parkgedeelte ten noorden van de Clausstraat. De huizen langs de Clausstraat zullen behouden blijven. De overige bebouwing zal plaatsmaken voor nieuwbouw. De definitieve planologische invulling en de periode waarin de werkzaamheden zullen plaatsvinden was ten tijde van het schrijven van dit rapport nog niet bekend.

1.4 BESCHERMINGSKADER

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de vernieuwde Natuurbeschermingswet van 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Beschermde Natuurmonumenten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 77 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot de gebieden die in dit kader zijn aangemeld.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame diersoorten (communautair belang) die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van een Habitatrichtlijngebied.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- **algemene beschermde soorten:** voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).
- **overige beschermde soorten:** Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.
- **streng beschermde soorten:** Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse diersoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6. sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle inheemse broedvogels zijn in Nederland beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, d.w.z. nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht. Voor het verwijderen van vaste verblijfplaatsen, zoals kolonies of bomen met regulier in gebruik zijnde holten (spechten en uilen) is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit:

- bron- en literatuuronderzoek (2.1)
- biotooptoets (2.2)

2.1 BRON- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bron- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Hierbij zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van flora en fauna-atlassen. Deze atlassen geven een beeld van de verspreiding van soorten in een bepaald gebied op basis van 5 bij 5 kilometerhokken. Daarnaast is met behulp van een topografische atlas en andere bronnen een inzicht verkregen in het plangebied en de omgeving, waarna een inschatting is gemaakt welke soorten mogelijk in het plangebied voor kunnen komen. Alle beschermde soorten, die mogelijk in het plangebied kunnen voorkomen, zijn in tabellen per soortgroep opgenomen (zie hoofdstuk 3.2).

Om te komen tot een goed inzicht in mogelijk voorkomende soorten zijn voor het onderzoek de volgende informatiebronnen geraadpleegd:

Flora- en fauna-atlassen

- Atlas van de Nederlandse broedvogels (2002);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren (1992);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997);
- De dagvlinders van Nederland (2006);
- De Nederlandse libellen (2002);
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (1997);
- Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant (2005);

Jaarverslagen

- Ravon Jaarverslag 2006 (2007).

2.2 BIOTOOPTOETS

Tijdens de biotooptoets, uitgevoerd op 7 november 2008, zijn de uitkomsten van het bron- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. In het bijzonder is de mogelijkheid van het voorkomen van (streng) beschermde soorten onderzocht.

Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Beschermde soorten, die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen, zijn geregistreerd. Omdat op het moment dat de biotooptoets uitgevoerd is, veel diersoorten niet meer of minder actief zijn, zijn daarnaast de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot schuil- en verblijfplaatsen, winterverblijven en voedselgebieden, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld.

Op die manier is ook de geschiktheid van het plangebied meegenomen voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen en die niet tijdens het veldwerk zijn waargenomen. Tijdens de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

Wat betreft planten is voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur, abiotische omstandigheden en biotopen. Voor het onderzoeken van de aanwezige fauna zijn de eventuele schuil- en verblijfplaatsen, overwinteringslocaties en foerageergebieden nader bekeken. Ook hier kan men veel afleiden uit de aanwezige vegetatiestructuren en abiotische kenmerken van de omgeving. Omdat het een stedelijke omgeving betreft met gebouwen van diverse ouderdom is met name gelet op de geschiktheid van deze gebouwen voor vleermuizen.

Tuintjes aan achterkant huizen Emmastraat

Voorzijde huizen Emmastraat

3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 ECOLOGISCHE STRUCTUREN

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van het dorp Sint Willebrord. De huizen aan de Emmastraat bestaan uit woningen met twee verdiepingen met platte daken. De huisjes hebben een kleine voortuin en een diepe achtertuin met schuurtjes in verschillende bouwstijlen. De twee grasvelden zijn gelegen achter de achtertuinen, gescheiden door een hek. In het noorden van het plangebied bevindt zich een ruige zone met onder andere speerdistel, wilgenroosje, akkerdistel en grote brandnetel. Deze zone wordt gescheiden van het grasveld door een rij relatief jonge beplanting, bestaande uit berk, vlier, els, gewone kastanje en veldesdoorn.

Ruige zone ten noorden van grasveld

Achtere tuinen huizen Emmastraat

Beide grasvelden in het plangebied zijn verruigd. Dominerende soorten zijn streepzaad, grote brandnetel, smeerwortel, brede weegbree, witte klaver, akkerdistel en veldzuring. In de zuidoosthoek van het noordelijke grasveld is een klein bosje aanwezig op een verhoging met vogelkers en braam. In de zuidwestelijke hoek van dit grasveld, waar deze grenst aan de moestuinen, is een oude composthoop aanwezig.

Verruigd grasveld

Noordoostelijke hoek noordelijke grasveld

De moestuintjes bevinden zich tussen de grasvelden aan weerszijden van de Clausstraat en de achtertuinten van de Emmastraat. Rond de moestuintjes zijn coniferen aangeplant. Tussen nummer 178 en 174 lopen de moestuintjes door tot de Emmastraat zelf, waar ze aansluiten op een sierplantsoen met daarin een glasbak. Rond het sierplantsoen staan een aantal relatief jonge iepen zonder ingroeiholten of spleten.

Composthoop

Moestuintjes en achtertuinten Emmastraat

Het zuidelijk gelegen grasveld wordt aan de noordzijde begrensd door een sloot. Deze sloot is gedeeltelijk waterhoudend en gedeeltelijk drooggevalen. Aan de noordzijde van deze sloot zijn de achtertuinten van de huizen aan de Clausstraat gelegen.

Sloot met water

Drooggevalen gedeelte sloot

Omgeving

Het plangebied grenst aan het buitengebied van Sint Willebrord. Dit bestaat uit een open agrarisch gebied met hier en daar beplanting op perceelscheidingen. Ten noorden en noordoosten van het plangebied loopt de rijksweg A58 oostelijk richting Etten-Leur en westelijk richting Roosendaal. In het zuiden is het dorp Sprundel gelegen, en in het zuidwesten het dorp Rucphen, tevens naamgever van de gemeente waarin het dorp Sint Willebrord ligt.

In de directe omgeving grenst het plangebied in de noordwesthoek aan een klein perceel overwegend naaldbos met overwegend dennen en enkele berken. Ten noorden van de ruige zone wordt het plangebied begrensd door de achtertuinten van de huizen aan de Irenestraat. Aan de zuidkant van het zuidelijke grasveld bevinden zich de tuinen en huizen aan de Willem-Alexanderstraat, met daarachter sportvelden.

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De combinatie van het bron- en literatuuronderzoek en de biotooptoets leidt tot de onderstaande tabellen van de soortgroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels, vlinders, amfibieën. Uit de soortengroepen vaatplanten, reptielen, vissen, libellen, mieren, slakken, kreeftachtigen en tweekleppigen zijn geen beschermde exemplaren aangetroffen of te verwachten.

In de onderstaande tabellen is voor iedere soort aangegeven of de soort bescherming geniet en waarop deze gebaseerd is. Bescherming op basis van de Flora- en faunawet staat in de kolom flora en fauna. Hierbij is tevens aangegeven of de soort is aangemerkt als algemeen, overig of streng beschermde soort. Vermelding op de Rode Lijst is weergegeven in de kolom Rode Lijst. Bescherming op basis van de Habitat- of Vogelrichtlijn is weergegeven in de kolom habitat of vogel. In dat geval wordt vermeld of de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I van de Vogelrichtlijn.

zoogdieren (excl. vleermuizen)

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bunzing	algemeen			2	
eekhoorn	overig			2	
egel	algemeen			2	
haas	algemeen			1,2	
hermelijn	algemeen			2	
konijn	algemeen			2	
mol	algemeen			1,2	molshopen
ree	algemeen			2	
wezel	algemeen			2	
woelrat	algemeen			2	

1 Biotooptoets 7 november 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992 gegevens 1988

In het plangebied komen enkel algemeen beschermde zoogdiersoorten voor en de overig beschermde soort de eekhoorn. Er zijn geen nesten of vaste verblijfplaatsen van de eekhoorn aangetroffen. Het is niet waarschijnlijk dat deze soort van bosrijke gebieden het plangebied als foerageergebied gebruikt, omdat het in de bebouwde kom gelegen is en in de directe omgeving geen bosgebied aanwezig is, alleen open agrarisch gebied. Tijdens het veldbezoek zijn molshopen en een haas waargenomen, waarmee het voorkomen van deze soorten bevestigd is. Het is aannemelijk dat reeën in het buitengebied van Sint Willebrord voor zullen komen. Het is echter niet uit te sluiten dat zij af en toe foeragerend op de verruigde grasvelden in het plangebied kunnen worden aangetroffen. De overige algemeen beschermde zoogdieren uit bovenstaande tabel komen mogelijk ook voor op de grasvelden.

vleermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gewone dwergvleermuis	streng		IV	3	
laatzvlieger	streng		IV	3	
rosse vleermuis	streng		IV	3	
watervleermuis	streng		IV	3	

1 Biotooptoets 7 november 2008

2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988

3 Atlas van de Nederlandse vleermuizen, 1997

In de literatuur worden voor het plangebied en omgeving een viertal vleermuissoorten vermeld. Tijdens de biotooptoets zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat ten tijde van het bezoek (november 2008) deze soorten in winterrust zijn.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn soorten, die veel in steden en dorpen worden waargenomen. Beide soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. Vooral spouwmuren en ruimtes achter gevelbetimmering zijn geliefde verblijfplaatsen. De laatvlieger verblijft daarnaast ook graag onder dakpannen. De daken van de huizen van de Emmastraat hebben allemaal platte daken, die niet geschikt zijn voor deze soorten om in te verblijven. De daken van de schuurtjes in de achtertuinen van de Emmastraat zijn slecht geschikt voor vleermuizen om in te verblijven. De schuurtjes zijn relatief laag, en bovendien ontbreken dakbeschot, spouwmuren en andere beschutte plaatsen.

De rosse vleermuis toont qua verspreidingsgebied duidelijke samenhang met de oudere bossen op de hogere delen van Nederland. Rosse vleermuizen verblijven in grote groepen bijeen in bomen en hebben daarom bosgebieden nodig als kolonieplaats. In het plangebied is geen bosgebied aanwezig, waar deze soort zou kunnen verblijven.

Ook de watervleermuis verblijft in boomrijke gebieden als bossen, landgoederen en stadsparken. Daarnaast heeft de watervleermuis open water nodig als foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied is geen open water aanwezig. Ook voor deze soort geldt dat het aantal bomen langs het plangebied niet voldoende is om een kolonie te herbergen, en de aanwezigheid is daarmee niet waarschijnlijk.

De bomen in het plangebied zijn allen relatief jong, en ingroeiholten en spleten ontbreken, waardoor zij ongeschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Mogelijk maken de bomen en overige beplanting wel deel uit van doorgaande migratieroutes van vleermuizen die buiten het plangebied verblijven. Het is te verwachten dat (delen van) het plangebied als foerageergebied door vleermuizen als de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis gebruikt worden, zoals de grasvelden in het oostelijk deel van het plangebied.

vogels

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
appelvink	overig			2	
boerenwaluw	overig	x		2	
bonte vliegenvanger	overig			2	
boomkruiper	overig			2	
boomleeuwerik	overig		x	2	
boompieper	overig			2	
boomvalk	overig	x		2	
bosuil	overig			2	
braamsluiper	overig			2	
buizerd	overig			2	
ekster	overig			1,2	
europese kanarie	overig			2	
fazant	overig			2	
fitis	overig			2	
fuut	overig			2	
gaai	overig			2	
geelgors	overig			2	
gekraagde roodstaart	overig			2	
gierzwaluw	overig			2	
goudhaan	overig			2	
goudvink	overig			2	
graspieper	overig	x		2	
grauwe vliegenvanger	overig	x		2	
groene specht	overig	x		2	
groenling	overig			1,2	
grote bonte specht	overig			2	
grote lijster	overig			2	
grutto	overig	x		2	
havik	overig			2	
heggemus	overig			1,2	
holenduif	overig			2	

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
houtduif	overig			2	
huismus	overig	x		1,2	
huiszwaluw	overig	x		2	
kauw	overig			1,2	
kievit	overig			2	
kleine bonte specht	overig			2	
kneu	overig	x		2	
koekoek	overig	x		2	
koolmees	overig			1,2	
kruisbek	overig			2	
kuifmees	overig			2	
matkop	overig	x		2	
meerkoet	overig			2	
merel	overig			1,2	
nachtegaal	overig	x		2	
nachtzwaluw	overig	x	x	2	
patrijs	overig	x		2	
pimpelmees	overig			2	
putter	overig			2	
ransuil	overig			2	
ringmus	overig	x		2	
roodborst	overig			2	
roodborsttapuit	overig			2	
scholekster	overig			2	
sperwer	overig			2	
spotvogel	overig	x		2	
spreeuw	overig			1,2	
staartmees	overig			2	
steenuil	overig	x		2	
tijftjaf	overig			2	
torenvalk	overig			2	
tuinfluter	overig			2	
turkse tortel	overig			1,2	
veldleeuwerik	overig	x		2	
vink	overig			2	
vuurgoudhaan	overig			2	
waterhoen	overig			2	
wespendief	overig		x	2	
wilde eend	overig			2	
winterkoning	overig			2	
witte kwikstaart	overig			2	
wulp	overig			2	
zanglijster	overig			2	
zomertortel	overig	x		2	
zwarte kraai	overig			1,2	
zwarte mees	overig			2	
zwarte roodstaart	overig			2	
zwarte specht	overig		x	2	
zwartkop	overig			2	

1 Biotooptoets 7 november 2008

2 Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 – 2000

Tijdens de biotooptoets zijn de volgende soorten vogels waargenomen: kauw, huismus, merel, zwarte kraai, ekster, heggemus, koolmees, turkse tortel, groenling en spreeuw. Het plangebied is gedeeltelijk geschikt voor algemene broedvogels van het stedelijk gebied zoals merel, vink en koolmees. Daarnaast zijn de (verruigde) grasvelden en de aangrenzende beplantingen geschikt voor struweelvogels als graspieper en veldleeuwerik. In de beplanting van het plangebied zijn geen geschikte holten of nestgelegenheden voor spechten, uilen of andere holbewonende soorten aangetroffen. Ook koloniebroeders zijn niet in het plangebied waargenomen.

vlinders

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
heideblauwtje	streng	x		2	
keizersmantel	streng	x		2	

1 Biotooptoets 7 november 2008
2 Atlas van de Nederlandse dagvlinders, 1989

Het heideblauwtje is voor zijn voortplanting, zoals de naam al doet vermoeden, afhankelijk van heidevegetatie. Aangezien er geen heide in het plangebied is aangetroffen, is het voorkomen van deze vlinder eveneens uit te sluiten. De waardplanten van de keizersmantel zijn verschillende soorten viooltjes, vooral bosviooltjes en het maarts viooltje. De vlinder leeft bij bosranden, kapvlakten en brede bospaden met kruidenrijke zomen, waar een hoge dichtheid viooltjes aanwezig is, alsook een bloemrijke ruigte met geschikte nectarplanten. De waarneming voor Sint Willebrord is van voor 1994. Het ontbreken van bosgebied in de omgeving van het plangebied en het ontbreken van recente waarnemingen sluiten het voorkomen van deze vlinder in het plangebied uit.

amfibieën

Hoewel in de verspreidingsatlassen geen waarnemingen van amfibieën in de verspreidingsatlassen zijn vermeld, is het niet uit te sluiten dat algemeen beschermde soorten als de bruine kikker of gewone pad in het plangebied voorkomen. Bovendien is in het zuidelijk gedeelte van het plangebied, grenzend aan de achtertuinen van de huizen aan zuidelijke zijde van de Clausstraat een sloot aanwezig. Het is niet zeker of deze sloot het gehele jaar waterdragend is. Ten tijde van het veldbezoek was de helft van de sloot namelijk drooggevalen. Het is daarmee niet waarschijnlijk dat geschikte voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig is. Wel zijn de grasvelden in het plangebied geschikt als landbiotoop voor bijvoorbeeld de gewone pad.

3.3 CONFLICTEN MET DE FLORA- EN FAUNAWET (SCHADE AAN BESCHERMDE SOORTEN)

Uitvoering van de voorgenomen bebouwing in het plangebied brengt de duurzame instandhouding van de populaties beschermde soorten niet in gevaar. De soortengroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels en amfibieën ondervinden mogelijk hinder van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

zoogdieren

De conflicten met de Flora- en faunawet treden op voor de kleine zoogdieren: woelratten, egel, konijn, haas en kleine jagers als bunzing, hermelijn en wezel.

Woelratten gebruiken het plangebied in de meeste gevallen als een compleet leefgebied waarin ruimte wordt gevonden voor foerageren, nest- en voortplantingsgelegenheden en rust- en overwinteringsplaatsen. De werkzaamheden ontnemen deze soorten permanent hun complete leefgebied. De meeste woelratten kunnen bij aanvang van de activiteiten tijdelijk het plangebied verlaten en zullen in de directe omgeving een nieuw onderkomen zoeken. Bij het verwijderen van kruidachtige vegetaties en houtachtige beplantingen en bij graafwerkzaamheden zullen (onbedoeld) exemplaren gedood worden. Immers, bij dreigend gevaar bestaat de kans dat deze dieren hun holen in vluchten in de illusie hier veilig te zijn.

Woelratten zijn echter een algemeen beschermde soort en hebben een dermate hoge reproductie dat de populaties niet in gevaar komen.

De egel, de haas en het konijn zijn flexibeler en hebben een groter leefgebied dan woelratten. De (negatieve) gevolgen voor deze soorten zijn daarom ook beperkter. Voor hen verdwijnt een deel van het voedselgebied. Zij leggen grotere afstanden af en kunnen hun voedsel in de directe omgeving halen. Naar verwachting gebruiken de egel en het konijn het plangebied vooral om te foerageren.

De mol houdt zich bij voorkeur op in weilanden en gazon met een rijk bodemleven. De mol zal een deel van zijn leefgebied kwijtraken. Het plangebied zal voornamelijk worden gebruikt om te foerageren. Het kan niet worden uitgesloten dat een exemplaar (onbedoeld) wordt gedood of verwond tijdens de activiteiten.

De kleine jagers bunzing, hermelijn en wezel zijn eveneens flexibel. Zij gebruiken de houtachtige vegetaties als leefgebied. Door de verstoring van een deel van hun voedsel (muizen) en een deel van hun jachtgebied hebben de voorgenomen activiteiten ook effect op de bunzing en de wezel. De jachtgebieden van deze soorten zijn groter dan de omvang van het plangebied. Bunzing, hermelijn en wezel zullen het plangebied vooral gebruiken om te foerageren. Tijdens de werkzaamheden zullen naar verwachting geen exemplaren gedood en verstoord worden.

Voor het ree maakt het plangebied een klein deel uit van het leefgebied. Zij zullen het plangebied vooral gebruiken om te foerageren. Ook deze soort is flexibel. In de omgeving is voldoende leef- en foerageergebied voorhanden. Zij gebruiken de houtachtige vegetaties en de overgangen naar de kruidachtige vegetaties als schuilplaats en foerageren op weilanden en akkers. Tijdens de werkzaamheden zullen naar verwachting geen exemplaren gedood en verstoord worden.

vleermuizen

In het plangebied komen mogelijk vier soorten vleermuizen voor. Geschikte verblijfplaatsen voor de soorten laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn niet aanwezig in het plangebied. De huizen, die grenzen aan de Emmastraat richting het centrum van Sint Willebrord huisvesten mogelijk wel deze soorten. Verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en de watervleermuis zijn niet waarschijnlijk, omdat zij bosrijke gebieden en stadsparken als verblijfplaats kiezen.

In het gebied bevinden zich mogelijk doorgaande vliegroutes voor vleermuizen tussen de stegen van de huizen aan de Emmastraat en langs de moestuintjes. Omdat het definitieve ontwerp voor het plangebied nog niet is vastgesteld, is niet te zeggen of deze migratieroutes zullen worden aangetast. Het gaat hierbij niet om een van structureel van belang zijnde route. Voldoende alternatieve routes zijn aanwezig in de omgeving, waardoor een ontheffingsaanvraag met betrekking tot migratieroutes van vleermuizen niet hoeft te worden aangevraagd.

De laatvlieger en de gewone dwergvleermuis gebruiken het plangebied mogelijk als foerageergebied. Voor foeragerende vleermuizen hoeft geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, tenzij het foerageergebied van structureel belang is voor het voortbestaan van de populatie. In het plangebied is hiervan geen sprake, omdat voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

vogels

In het plangebied komen verschillende soorten vogels voor. Het gaat hierbij om verschillende algemene soorten (o.a. merel en vink) waarvan de populatie door de ingreep geen gevaar loopt. Vaste verblijfplaatsen, zoals spechtenholten of horsten van roofvogels zijn in het gebied niet aanwezig. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig. Wel moet tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden rekening worden gehouden met de aanwezigheid van vogelnesten. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, moet rond deze nesten een rustzone worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten (broedsel is afgerond en het legsel is grootgebracht).

amfibieën

Mogelijk komen er algemeen beschermde amfibiesoorten in het plangebied voor. Omdat geschikte voortplantingsbiotoop ontbreekt en het bovendien algemeen beschermde soorten betreft, is een ontheffing niet nodig.

overige soortengroepen

Uit de soortengroepen vaatplanten, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers, geleedpotigen en vissen zijn geen algemene, overige of streng beschermde soorten in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Uit deze soortengroepen zullen dan ook geen soorten schade ondervinden van de activiteiten die uitgevoerd gaan worden ten behoeve van de realisatie van de plannen.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In het plangebied zijn mogelijk soorten aanwezig, die in de Flora- en faunawet zijn aangemerkt als overige en streng beschermde inheemse soort en door de ingreep schade ondervinden. Door de ruimtelijke ingreep verdwijnt echter geen woon- of leefgebied van deze soorten en komen de populaties niet in gevaar. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is daarom niet nodig.

Onderstaand worden nogmaals per soortgroep de belangrijkste conclusies genoemd. Daarnaast zijn aanbevelingen opgenomen waaraan de werkzaamheden moeten voldoen om schade aan mogelijk aanwezige beschermde soorten te voorkomen.

vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen te verwachten. Bovendien worden geen van structureel belang zijnde migratieroutes aangetast. Mogelijk wordt wel gefoerageerd door vleermuizen. Voor foeragerende vleermuizen is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. Bovendien zijn voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving aanwezig. Vleermuizen foerageren van de schemer tot aan het begin van de ochtend. De werkzaamheden kunnen daarom het best bij daglicht plaatsvinden, zodat verstoring van foeragerende vleermuizen wordt voorkomen.

vogels

Voor de overig beschermde soortgroep vogels is een ontheffing niet nodig, omdat geen vaste verblijfplaatsen (holen) of kolonies worden vernietigd. Voor de vogels geldt wel dat wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, rond deze nesten een rustzone moet worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten. Aanbevolen wordt om de beplanting zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te verwijderen.

LITERATUUR

Atlas van de Nederlandse broedvogels, Nederlandse Fauna 5, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997

Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Henrik W. de Nieu, Media Publishing, Doetinchem, 1997

Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht, 1992

Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten, nummer 201, 13 november 2001

Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Stb. 2000, 523

Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499

Besluit Rode lijsten flora en fauna, Stb. 11 november 2004, 218.

De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7. De Vlinderstichting. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2006.

De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

De wespen en mieren van Nederland, Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2004.

Flora- en faunawet, wetnummer 402, staatsblad, 1998

Flora- en faunawet, wetnummer 656, staatsblad, 2001
Beschermden soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402).

Habitatrichtlijn, (Richtlijn 92/43/EEG).

Natuurbeschermingswet, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195.

Ravon jaarverslag 2006, RAVON Tijdschrift 24 jaargang 9 nummer 3, december 2007.

Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG).

Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, RAVON, mei 2005.

Zoogdieren van West-Europa, Lange R., Twisk P., Winden A. v., Diepenbeek A. v.,
Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de
Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht, 2003, 2^e druk.